

Gävle kommun
gavle.kommun@gavle.se

2020-05-25

Dnr 2019:2548

Beslut

efter kvalitetsgranskning av betygssättning i
engelska i årskurs 6 vid Sofiedalskolan i Gävle
kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av betygsättning i engelska i grundskolans årskurs 6. Syftet är att granska kvaliteten i betygssättningsprocessen i ämnet engelska i årskurs 6 med fokus på lärarnas arbete. Kvaliteten bedöms utifrån i vilken utsträckning lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper, baserat på ett brett och varierat underlag.

De övergripande frågeställningarna är:

1. I vilken utsträckning fångar läraren ett brett och varierat underlag som grund för betygsättning av elevens kunskaper?

2. I vilken utsträckning gör läraren en allsidig utvärdering av elevens kunskaper vid betygsättning?

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 2.

Granskningen genomförs i 30 utvalda verksamheter, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Sofiedalskolan, med Gävle kommun som huvudman ingår i denna granskning.

Skolinspektionen besökte Sofiedalskola den 11 februari 2020. Besöket genomfördes av utredare Lars Jennfors och Ulrika Bohlin. Skolinspektionen har tagit del av dokumentation från skolan och genomfört intervjuer med elever i årskurs 6, lärare som undervisar i engelska och rektorn.

Beslut:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning fångar läraren ett brett och varierat underlag som grund för betygsättning?

Skolinspektionen bedömer att lärarna i huvudsak samlar ett brett och varierat underlag som grund för betygsättning.

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande område/områden.

- Rektorn behöver försäkra sig om att lärarna regelbundet utvärderar bedömningsunderlagen. I detta ingår att rektorn försäkrar sig om att lärarna i sina utvärderingar av bedömningsunderlagen även uppmärksammar om flickor och pojkar ges samma möjligheter att visa sina kunskaper.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning gör läraren en allsidig bedömning av elevernas kunskaper vid betygsättning?

Skolinspektionen bedömer att lärarna till stor del gör allsidiga utvärderingar av elevernas kunskaper.

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande område/områden.

- Rektorn behöver försäkra sig om att lärarna i högre utsträckning samarbetar genom att ha diskussioner kring planering och konstruktion av bedömningsuppgifter. I vilket ingår att i ha gemensamma diskussioner kring tolkning av styrdokument.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2020-11-25 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, *Skolinspektionen, box 156, 221 00 Lund* Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 400–2019:2548) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning fångar läraren ett brett och varierat underlag som grund för betygsättning?

Inom detta område granskas i vilken utsträckning lärarna arbetar för att fånga ett brett och varierat underlag i undervisningen, vilket förhåller sig till ämnets syfte, centrala innehåll och kunskapskrav såväl som till den undervisning som har bedrivits. Vidare granskas hur läraren systematiserar sina bedömningsunderlag samt i vilken omfattning läraren utvärderar dessa.

Skolinspektionen bedömer att lärarna i huvudsak samlar ett brett och varierat underlag som grund för betygsättning.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens granskning att lärare utgår ifrån grundskolans styrdokument i sin planering av undervisningen i engelska, vilket även gäller planering av undervisningens bedömningstillfällen. Vidare visar granskningen att lärare genomför bedömningstillfällen som låter eleverna visa sina kunskaper vid flera tillfällen och på olika sätt. Granskningen visar också att lärare samlar och systematiserar dokumentation som underlag för bedömning. Granskningen visar slutligen att lärare till viss del utvärderar bedömningsunderlagen, men att de inte reflekterar över om flickor och pojkar ges samma möjligheter att visa sina kunskaper.

Planering och genomförande utifrån styrdokument

Granskning visar att lärare utgår ifrån grundskolans styrdokument i sin planering av undervisningen i engelska, vilket även gäller planering av undervisningens bedömningstillfällen. Det framkommer i lärarintervju att lärare brukar börja med att göra en övergripande terminsplanering, samt därefter även vecko- och lektionsplaneringar. I planeringen av undervisningen ingår även planering av undervisningens bedömningstillfällen, enligt lärare. Lärare berättar att i den övergripande planeringen bestämmer de när eleverna ska ges möjlighet att fokusera på att skriva, läsa, höra och tala. Det framkommer även att lärare i planeringen tar hänsyn till elevernas behov, som exempelvis att det under höstterminen fanns ett behov av att börja arbeta med elevernas muntliga förmåga. Enligt lärare använder de sig sedan i undervisningen av de delar i läromedlet som passar in i den övergripande planeringen, samt lägger till annat undervisningsmaterial. Lärare beskriver även att de digitalt sparar och delger varandra undervisningsmaterial. Lärare uppger även att de vid behov ändrar planeringen. Lärare och rektorn beskriver i intervju att lärare gemensamt på skolan har utarbetat så kallade hållplatser, vilka lärare också använder som grund för planering av undervisningen i engelska. Lärarna berättar att i beskrivningen av en hållplats så står det vad eleverna ska

kunna när de lämnar respektive årskurs. Enligt lärare är hållplatserna utarbetade för att se till att alla delar i kursplanen finns med i planering och genomförande av undervisningen, både kursplanens syfte, det centrala innehållet och kunskapskraven. Som exempel uppger lärare att det står vilket bedömningsmaterial som ska användas i slutet av varje årskurs, såsom material från Skolverkets bedömningsportal. Enligt lärare finns det också information om vilka tester som kan användas under läsåret för att kunna följa elevernas lärande under arbetets gång.

Granskningen visar att lärare genomför bedömningstillfällen som låter eleverna visa sina kunskaper vid flera tillfällen och på olika sätt. Lärare uppger i intervju att för att samla ett brett underlag för bedömning så ser de till att eleverna får visa samma förmåga vid ett antal tillfällen, och att de låter eleverna redovisa på olika sätt för att samla ett varierat underlag. Lärare berättar bland annat att i de läromedel som används i undervisningen finns uppgifter som tränar alla förmågor, och att de på så sätt, genom de löpande bedömningarna, samlar in ett brett bedömningsmaterial hela tiden. I intervju ger lärare exempel på hur de samlar bedömningsunderlag vid flera tillfällen och på varierande sätt gällande elevernas muntliga förmåga. Exempelvis berättar lärare att under höstterminen bedömdes den muntliga förmågan genom det nationella provet, ett gammalt nationellt prov och genom att lärarna kontinuerligt lyssnar på eleverna när de pratar med varandra i olika gruppkonstellationer. Ett exempel som lärare nämner avseende samtal mellan elever är när elever parvis eller i grupp får prata med varandra genom att beskriva en bild. Enligt lärare kan även elever få redovisa muntligt för en kamrat som de känner sig trygga med eller inför läraren. Lärarna säger också att för att eleverna ska kunna göra muntliga framställningar så arbetar de med att eleverna ska använda sig av strategier för att kunna ta sig förbi språkliga problem. Gällande elevernas skriftliga förmåga säger lärare att eleverna tycker att det är besvärligt att skriva, så av den anledningen får eleverna i början skriva små texter för att de ska känna att de klarar av att skriva. För att sedan fånga ett brett underlag skriver eleverna olika typer av texter, många gånger och med ökande svårighetsgrad, såsom återberättande texter och faktatexter med varierande innehåll. Enligt lärare får eleverna även skriva samma sorts text flera gånger. Gällande läsförståelse uppger lärare att de emellanåt genomför tester med eleverna, bland annat använder de tester hämtade från läromedel. Eleverna får även läsa rollspel hämtade från den lärobok som de kontinuerligt använder, säger lärare. Lärare ger också exempel på hörförståelse såsom att eleverna vid upprepande tillfällen tittar på film med engelskt tal, men utan svensk text. När eleverna tittar på filmen får eleverna efteråt eller i samband med att filmen pausas frågor om det talade innehållet, säger lärare. Enligt lärare får elever även intervjua varandra och presentera

muntligt vad den andre sagt. Elever berättar även att de får göra hörövningar genom att lyssna på en talad text hämtad från läroboken. Efter det får de göra kryss eller exempelvis rita en sol i ett hörn i boken för att visa vad de hört, berättar elever. Lärare uppger i intervju att de inte tycker att det är svårt att hitta ett brett och varierat underlag avseende *att eleverna ska få välja texter och talat språk av enkel karaktär från olika medier och använda materialet i egen produktion och interaktion*. Exempelvis har eleverna fått välja filmklipp från internet och har därefter återberättat innehållet. De har även lånat engelska böcker som eleverna har fått välja mellan. I intervju med lärare ges vid flera tillfällen exempel på när olika förmågor kombineras, exempelvis att elever skriver faktatexter som de gör collage till och sedan även redovisar muntligt. Enligt lärare så har de både läxförhör och prov, men prov har de framförallt i årskurs 6 för att checka av vad eleverna kan. Kunskapskravet som handlar om att jämföra egna erfarenheter och kunskaper med företeelser i olika sammanhang och områden där engelska används uppger lärare att de arbetar med, men kommer att arbeta mer med senare under årskursen. Exempelvis berättar lärare att de har arbetat med att jämföra svensk kultur kontra amerikansk kultur genom att titta på "Youtubers". Elever uppger i intervju att de arbetar mycket i lärobok, och att de följer läroboken kapitel för kapitel. De säger att de även kan få arbeta i en "sidobok". Rektorn berättar i intervju att kompetensutveckling i bedömning pågår på skolan och att det bland annat har handlat om att lärarna ska bedöma brett och "i flykten" så att bedömning inte enbart sker vid prov och läxförhör. Så av denna anledning, samt att de så kallade "hållplatserna" är utformade på ett likvärdigt sätt vad gäller ämnesområden och progression, säger rektorn sig ta för givet att lärarna har hittat ett sätt att bedöma brett och varierat underlag.

Granskningen visar att lärare samlar och systematiserar dokumentation som underlag för bedömning. Skolledningen och lärare berättar att det finns ett gemensamt digitalt system i vilket man markerar hur långt eleverna nått i sin kunskapsutveckling, såsom förväntade resultat i form av inte godkänt-, godkänt- och mer än godkänt. Lärare berättar att de fyller i sina summativa omdömen i den digitala plattformen vid bestämda avstämningstillfällen. Lärare berättar i intervju att de har flera individuella utformade metoder för dokumentation. Exempelvis berättar lärare att de för anteckningar om elevernas kunskaper i ett anteckningsblock, i en klasslista, eller i en matris. En lärare beskriver att alla uppgifter i läromedlet som eleverna ska skriva lägger hen in digitalt, och att uppgifterna sedan även genomförs och bedöms digitalt. Andra lärare berättar att elevmaterial finns sparat på papper, såsom i läromedlets arbetsbok. Lärare berättar även att de har inspelat dokumentationsmaterial från när eleverna redovisat muntligt. Enligt lärare finns

det även exempel på tillfällen utöver lektionerna i engelska då lärare gör noteringar om elever kunskaper, exempelvis samtal mellan elever i matsalen vilka de kanske inte har hört tala på lektionerna.

Granskningen visar att lärare till viss del utvärderar bedömningsunderlagen, men att de inte reflekterar över om flickor och pojkar ges samma möjligheter att visa sina kunskaper. Lärare uppger att oftast fungerar bedömningsuppgifterna som de var tänkta så av den anledningen behöver de inte formulera om dem. Någon lärare säger att det däremot kan hända att eleverna får göra uppgiften igen när det exempelvis inte har varit studiero i klassen eller om eleverna inte förstått bedömningsuppgiften. Någon annan lärare berättar att anledningen till att hen inte behöver förändra uppgifter är att när de har haft eleverna en längre tid känner de eleverna och planerar bedömningsuppgifterna så att de tillmötesgår elevernas behov. Däremot säger lärare att de i större utsträckning förändrade bedömningssituationerna när de hade flera klasser i samma ämne, för om de då kände att bedömningstillfället inte fungerade som det var tänkt i en klass kunde uppgiften förändras så den blev bättre i nästa klass. Rektorn uppger att hen inte känner till att det sker någon utvärdering av bedömningsunderlag. I intervju uppger lärare att de inte gemensamt har reflekterat över om bedömningstillfällena ger samma möjligheter för flickor och pojkar att visa sina kunskaper. Enligt lärare så har de inte behövt prata om förutsättningar i undervisningen avhängigt könstillhörighet för det har inte funnits sådana behov. Lärare säger att undervisningen är mer individuellt styrd, utifrån varje elevs behov, än utifrån om eleverna är flickor eller pojkar. Samtidigt framgår av intervju med lärare att de individuellt har diskuterat om flickor och pojkar ges samma möjligheter att lära. Bland annat säger flera lärare att pojkar ofta är bättre på att tala och flickor på att skriva.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver försäkra sig om att lärarna regelbundet utvärderar bedömningsunderlagen. I detta ingår att rektorn försäkrar sig om att lärarna i sina utvärderingar av bedömningsunderlagen även uppmärksammar om flickor och pojkar ges samma möjligheter att visa sina kunskaper.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning gör läraren en allsidig bedömning av elevens kunskaper vid betygssättning?

Inom detta område granskas om läraren allsidigt utvärderar alla tillgängliga bedömningsunderlag vid betygssättningen samt om läraren värderar tillförlitligheten och giltigheten i dessa. Vidare granskas hur lärarna samarbetar och samverkar för att utveckla en samsyn kring bedömning och betygssättning. I detta avseende granskas bland annat tillämpningen av såväl sam- som medbedömning av såväl elevernas nationella prov som andra bedömningsuppgifter eleverna gjort.

Skolinspektionen bedömer att lärarna till stor del gör allsidiga utvärderingar av elevernas kunskaper.

Granskningen visar att lärarna använder alla tillgängliga bedömningsunderlag inför betygssättning, samt använder Skolverkets bedömningsstöd och olika bedömningsmetoder för att bedöma elevernas kunskaper. Granskningen visar även att lärarna värderar bedömningsunderlagets tillförlitlighet och giltighet. Vidare visar granskningen att lärare använder sig av strategier för att bedömningen av elevers kunskaper ska vara allsidig och för att alla elevers kunskaper ska bedömas och betygsättas på samma grunder. Granskningen visar också att lärarna i begränsad utsträckning samarbetar genom att ha gemensamma diskussioner kring planering och konstruktion av bedömningsuppgifter, samt kring tolkning av styrdokument. Vidare visar granskningen att lärarna sambedömer det nationella provet, samarbetar kring tolkning av enskilda elevprestationer och gemensamt tolkar det samlade underlaget inför betygssättning av enskild elev.

Bedömningsunderlag, bedömningsstöd och bedömningsmetoder

Granskningen visar att lärare använder alla tillgängliga bedömningsunderlag inför betygssättning, samt använder Skolverkets bedömningsstöd och olika bedömningsmetoder¹ för att bedöma elevernas kunskaper. Lärare uppger att de använder allt, som eleverna har gjort, som bedömningsunderlag vid betygssättning. Däremot säger lärare att vissa bedömningsunderlag tar de enbart i beaktande som en del i elevernas lärandeprocess och är inte de underlag som avgör vilket betyg eleverna får, eftersom de inte visar kunskapsnivån vid betygssättningen. Lärare uppger också att bedömningsunderlaget består av bedömningar från muntliga och skriftliga moment samt moment som täcker läsförståelse och hörförståelse. Exempel på tillgängliga bedömningsunderlag inför betygssättningen, enligt lärare, är lärarnas egna anteckningar, elevuppgifterna i pappersform och i digitala verktyg, det nationella provet och inspelat material. Lärare berättar också att de använder

¹ Formativa och summativa bedömningsmetoder

underlag från såväl summativa som formativa bedömningar, exempelvis bedömningar i form av uppnådda resultat men även bedömningar i form av formativa kommentarer om vad eleverna behöver utveckla. Lärare och skolledningen uppger även att lärarna använder bedömningsunderlag från de fortlöpande bedömningarna under pågående lektion eller vid andra tillfällen utöver lektionerna i engelska. Av lärarintervju och inskickad dokumentation framkommer även att lärarna som stöd vid bedömning bland annat använder sig av Skolverkets bedömningsmaterial, kommersiellt bedömningsmaterial och de nationella ämnesproven.

Tillförlitlighet och giltighet

Granskningen visar även att lärarna värderar bedömningsunderlagets tillförlitlighet och giltighet. I intervju uppger lärare att för att få en rättvisande bild av eleverna kunskaper så tar de hänsyn till sådant som kan ha påverkat elevernas prestationer. Exempelvis om en elev har varit sjuk så kan hen få göra om bedömningsuppgiften eller om det finns något som gör att lärare tror att eleven har mer kunskaper som eleven inte förmått visa, så får eleven möjlighet att komplettera. Enligt lärare anpassar de hela tiden genomförandet utifrån respektive elev. Några lärare säger även att de bortser från elevernas prestationer i grupparbeten för att osäkerheten är för stor kring vilken elev som har gjort vad. Istället används grupparbetet, enligt lärare, mer som en process för lärande än som kunskapsbedömning. Andra lärare säger att de använder sig av fortlöpande bedömning vid grupparbete, för vissa elever visar då sin bästa sida. Ytterligare någon lärare säger att genom att ha genomfört och bedömt gruppsamtal i samband med det nationella provet så har hen lärt sig hur gruppsamtal kan genomföras och bedömas. Lärare uppger att när de har bedömningsunderlag från flera tillfällen så uppmärksammar de alla underlag men vid betygsättning tar de främst hänsyn till den gång eleven presterade bäst. Samtidigt säger lärare att lärandet sker i progression så oftast är bedömningsunderlaget som eleverna gjort närmast betygsättningen bäst, men skulle eleven misslyckas i slutet av terminen så kan de underlag som finns från tidigare användas. Lärare säger att när de har haft eleverna i årskurs 4 och 5 så tittar de på elevernas kunskapsprogression och hur de har utvecklats, men lägger inte så stor vikt vid det i betygsättningen. Lärare säger att när det saknas bedömningsunderlag, som exempelvis om läraren har fått en ny elev, så pratar de med skolan eleven kommer ifrån, och de behöver även testa eleven för att ta reda på vilka kunskaper eleven har. Avseende bedömningsunderlagets giltighet uppger lärare att de inte värderar kunskapskraven olika, utan alla kunskapskrav är lika viktiga vid betygsättning. Lärare berättar att de kontrollerar att betygsättningen stämmer överens med kunskapskraven, men säger att det förhoppningsvis redan är gjort i samband med planeringen. Lärare berättar även i intervju att det nationella provet är ett mätinstrument och är vägledande vid betygsättningen. Enligt lärare vet de väl vad eleven kan när det är dags för det nationella provet, så därför kan de avgöra hur mycket det nationella provet stämmer med elevernas kunskaper. Lärare säger att det nationella provet kan vara missvisande om en elev är

nervös inför provtillfället, men att det även finns elever som presterar på en högre nivå än under lektionerna för att de motiveras av provtillfället.

Allsidighet och likvärdighet

Granskningen visar att lärare använder sig av strategier för att bedömningen av elevers kunskaper ska vara allsidig och för att alla elevers kunskaper ska bedömas och betygsättas på samma grunder. Lärare berättar i intervju att de vid många tillfällen har pratat om allsidig bedömning och att ett utvecklingsarbete gällande allsidig bedömning riktat till alla ämnen är påbörjat på skolan. Lärare berättar även att de inför betygsättningen checkar av att alla elever har fått visa sina kunskaper i förhållande till alla delar i kunskapskraven, för att det ska bli en allsidig helhetsbedömning. De säger även att vissa delar av kunskapskraven, som inte genomförts i så stor utsträckning under höstterminen, istället kommer finnas med i vårterminens betygsättning. För att ta bort riskfaktorn att personliga åsikter påverkar bedömningen och för att undvika att jämföra elever med varandra uppger någon lärare att hen aidentifierar bedömningsunderlag i samband med bedömning av elevuppgifter. Enligt läraren försöker hen då sätta varje del av bedömningen i relation till vad det står i kunskapskraven att eleven ska kunna. Lärare säger också att när de själva jämförde resultaten på det nationella provet med de betyg de själva tänkt sätta, så överensstämde de till största del. Samtidigt visar nationell statistik att cirka 20 procent av eleverna har högre terminsbetyg än provbetyg på det nationella provet i engelska. Lärare säger även att för att betygsättningen ska bli likvärdig kan inte bedömningsuppgifter göras lika för alla, utan måste anpassas på det sätt som är gynnsamt för varje individ. Enligt lärare har inte någon – såsom kollegor, elever eller vårdnadshavare – varit ifrågasättande avseende betygsättningen. En lärare säger att hen brukar prata mycket med eleverna om anledningen till bedömningen och att hen brukar fråga eleverna om det är något som de är missnöjda med, vilket även elever berättar om i intervju. Dock säger elever i en annan klass att de inte har fått någon information om betyg och bedömning. Rektorn säger att nu när de har börjat prata om samsyn och likvärdighet kring betyg och bedömning så har många lärare sagt att samtalen är inriktade på rätt saker. Lärare uppger att de har diskuterat pojkar och flickors betyg på ett generellt plan, men inte specifikt för ämnet engelska. Däremot uppger en lärare att hen själv har reflekterat över att pojkar i någon klass har högre betyg i engelska än flickorna, vilket kan bero på att de pratar mycket engelska i samband med att de på fritiden spelar spel. Enligt rektorn så pratar de om skillnader utifrån kön i samband med analys av betygsresultat, i alla ämnen. Dock säger rektorn att skillnader mellan kön i förhållande till korrelationen mellan nationella prov och terminsbetyg inte har skett.

Lärares samarbete kring bedömning och betygssättning

Granskningen visar att lärarna i begränsad utsträckning samarbetar genom att ha gemensamma diskussioner kring planering och konstruktion av bedömningsuppgifter, samt kring tolkning av styrdokument. Lärarna berättar i intervju att de träffas på arbetslags- och lärarmöten varje vecka, på vilka de bland annat har pedagogiska diskussioner utifrån litteratur om betyg och bedömning. Dock är de diskussionerna inte specifikt riktade mot ämnet engelska. Lärarna berättar även att lärarmötena vid ett par tillfällen per termin är ämnesträffar i engelska. Enligt lärarna pratar de då bland annat om sin bedömningspraktik; hur de ska bedöma, vad de har lagt märke till avseende bedömning och vad de kan förbättra. Dock säger lärare att det inte under innevarande år har funnits tid avsatt för gemensamma diskussioner kring planering och konstruktion av bedömningsuppgifter och i samband med det tolkning av styrdokument, vilket det finns behov av. Däremot säger lärare att det alltid finns möjlighet att fråga någon kollega. Lärare säger att tidigare år samarbetade lärare kring planering och konstruktion av bedömningsuppgifter i samband med att "hållplatserna" skapades vilket inte sker nu.

Granskningen visar att lärarna samarbetar kring bedömning av det nationella provet och andra enskilda elevprestationer samt kring tolkning av det samlade underlaget inför betygssättning av enskild elev. I intervju berättar lärare och rektorn att det finns en organisation för genomförande och rättning av de nationella proven, som lärarna i årskurs 6 ansvarar för, och att tiderna för sambedömning finns i terminsplaneringen. Lärare berättar även att bedömning av proven sker inom skolan. Höstterminens muntliga delprov spelades in och vid bedömningen lyssnade lärare i årskurs 6 och 4 på dessa tillsammans. Detta för att få erfarenhetsutbyte mellan lärarna i de olika årskurserna avseende bedömning av de nationella proven. Lärare beskriver att de vid detta tillfälle först bedömde delprovet var för sig för att sedan diskutera bedömningen tillsammans med de andra lärarna. Vad gäller övriga delar i det nationella provet säger lärare att ansvarig lärare börjar med att rätta provet, och efter det sitter lärare tillsammans och tittar igenom texterna, framförallt de texter som det är något extra med och som är svåra att bedöma. Rektorn berättar även att efter det sista nationella delprovet träffas lärare som har årskurs 6 på skolor inom rektorsområdet och pratar om de prov som varit svårbedömda. För att få betygssättningen likvärdig berättar lärare att de bland annat sitter tillsammans och pratar om elevtexter och lyssnar på inspelningar när eleverna pratar engelska. Bland annat beskriver lärare att inför de nationella proven i höstas fick eleverna göra ett gammalt nationellt prov, vilket lärarna bedömde tillsammans. Enligt lärare så gjordes detta med syfte att samla in bedömningsunderlag, förbereda eleverna för bedömningsformen, samt för att lärarna skulle öva på bedömning så att samstämmigheten dem emellan skulle öka. Lärarna i årskurs 6 säger även att de inte är så många så de pratar mycket tillsammans och frågar varandra om de undrar något. Lärare och rektorn berättar även att vid någon ämnesträff i höstas så jämförde lärare elevtexter med varandra och

diskuterade betygsnivåer. Lärare i årskurs 6 uppger att de även tittade på bedömningsunderlag inför betygsättningen tillsammans. Rektorn uppger att samverkan mellan lärare fungerar väl, vilket enligt rektorn är grunden för likvärdighet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver försäkra sig om att lärarna i högre utsträckning samarbetar genom att ha diskussioner kring planering och konstruktion av bedömningsuppgifter. I detta ingår att i ha gemensamma diskussioner kring tolkning av styrdokument.

På Skolinspektionens vägnar

X Kerstin Martinsson

Beslutsfattare

Signerat av: Kerstin Martinsson

X Ulrika Bohlin

Föredragande

Signerat av: Ulrika Bohlin

I handläggningen av ärendet har även utredare Lars Jennfors och Klas Tambour deltagit.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
<https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/betygssattning-i-arskurs-6-engelska/>

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter

Sofiedalskolan är en kommunal skolenhet som ligger i Gävle med elever i förskoleklass och årskurserna 1–9. Vid Skolinspektionens besök har skolan cirka 670 elever. Det finns två parallella klasser i årskurs 6.

Bilaga 2: Författningsstöd

Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

3 kap. 14 §

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar.

10 kap. 14 §

Allmänna bestämmelser om betyg och betygssättning finns i 3 kap. 13-21 §§.

10 kap. 15 §

Betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Om undervisningen i naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen i huvudsak varit ämnesövergripande fram till och med slutet av årskurs 6, får rektorn dock besluta att ett sammanfattande betyg ska sättas för dessa respektive ämnen i årskurs 6.

10 kap. 17 §

Som betyg ska någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. Betyg för godkända resultat betecknas med A, B, C, D eller E. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E. Betyg för icke godkänt resultat betecknas med F.

10 kap. 18 §

Om det saknas underlag för bedömning av en elevs kunskaper i ett ämne på grund av elevens frånvaro, ska betyg inte sättas i ämnet. Detsamma gäller när det ska sättas ett sammanfattande betyg för de naturorienterande respektive samhällsorienterande ämnena.

10 kap. 19 §

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen.

Vid bedömningen ska elevens kunskaper

1. i årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 6, och
2. efter årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 9.

Skolförordningen (2011:185)

9 kap. 1 §

För grundskolan gäller en läroplan enligt 1 kap. 11 § första stycket skollagen.

Läroplanen finns i förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Av 3 § samma förordning framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kunskapskrav.

9 kap. 2 §

Kunskapskrav ska finnas för

- läsförståelse i årskurs 1,
- matematik, svenska och svenska som andraspråk samt gemensamt för samhällsorienterande ämnen och för naturorienterande ämnen i årskurs 3,
- samtliga ämnen utom moderna språk i årskurs 6, och
- samtliga ämnen i årskurs 9.

Kunskapskraven i årskurs 1 och 3 anger den lägsta godtagbara kunskapsnivån för en elev vid slutet av årskursen. Kunskapskraven i årskurs 6 anger den kunskapsnivå som krävs för ett visst betyg när betyg sätts sista gången före slutet av årskurs 6. Kunskapskraven i årskurs 9 anger den kunskapsnivå som krävs för ett visst betyg när ett ämne avslutas

Läroplan för grundskola, förskoleklass och fritidshem 2011, Lgr 11 (SKOLFS 2010:37)

Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning

Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans, samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen, med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper, Riktlinjer

Läraren ska

- samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen, och

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.7 Bedömning och betyg

Betyget uttrycker i vad mån den enskilda eleven har uppnått de nationella kunskapskrav som finns för respektive ämne. Som stöd för betygssättningen finns ämnesspecifika kunskapskrav för olika betygssteg.

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.7 Bedömning och betyg, Riktlinjer

Läraren ska

- utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn,
- vid betygssättningen utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven och göra en allsidig bedömning av dessa kunskaper.

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Rektorn

har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att

- personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen

Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:19) om kunskapskrav för grundskolans ämnen

Kursplan i engelska; syfte och centralt innehåll i årskurs 4-6 samt kunskapskrav i slutet av årskurs 6.

Skolverkets allmänna råd med kommentar, Betyg och betygssättning (SKOLFS 2018:247)

s. 15-24, s. 32-38 samt s. 42 – 44